

FAV222 Kapitoly z dějin světového dokumentárního filmu

Filozofická fakulta

jaro 2012

Osnova předmětu - podrobně

I. + II.

člověk a krajina v centru pozornosti

etnografický a poetický dokument / záznamy expedic / svědectví vs. idylizace / zapojení natáčených do procesu vzniku filmu

film a věda: populárně-vědecký dokument / věda a experimenty s filmovou vizualitou / vědecký film / antropologická zkoumání / evropské filmy o Africe a nařčení z kolonialismu

Robert Flaherty, Merian C Cooper a Ernest B. Schoedsack, Jacques-Yves Cousteau, Jean Painlevé, Vladimír Kobrin, Georges Rouquier, Hans Hass, Bert Haanstra, Jean Rouch, Nicolas Echevarría, Henri Storck, Jørgen Leth

Nanuk, člověk primitivní (1922), 70 min., r. Robert Flaherty

Moana (1924), 60 min., r. Robert Flaherty

Grass: A Nation's Battle for Life (1925), 70 min., r. Merian C. Cooper a Ernest B. Schoedsack

Muž z Aranu (1933), 52 min., r. Robert Flaherty

Chobotnice (1928), r. Jean Painlevé

Mořský koník (1934), r. Jean Painlevé

Dobrodružství v rudém moři (1951), Hans Hass

Svět ticha (1956), 86 min., Louis Malle, J.-Y. Cousteau

Já, černoš (1957-58), 70 min., Jean Rouch

Kronika jednoho léta (1960), 90 min., Jean Rouch, Edgar Morin

Belgické slavnosti a folklórní zvyky (1970), 1díl, Henri Storck

Velká kniha života (1972), 104 min., Bert Haanstra

Okamžiky hry (1986), 82min., Jørgen Leth

III. + IV.

od zpravodajství k avantgardě, manipulace s materiálem

ideologická východiska dokumentu / Kino-pravda, Kino-nedělja, manifest Kinooků / vztah filmu a pravdy / role montáže / velkoměstské symfonie / zdroje materiálů a archivace

práce s cizím materiálem: stříhový film / práce v archivu / found footage okraj dokumentu / politické found footage filmy v severní Americe / kanadský experimentální dokument

Dziga Vertov, Esfir Šubová, Lev Kulešov, Viktor Turin, Joris Ivens, René Clair, Walter Ruttmann, Artavazd Pelešjan, Yervant Gianikian, Angela Ricci Lucchi, Bruce Conner, Arthur Lipsett, Mathias Müller, Mike Hoolboom, Peter Forgács

Leninská kinopravda (1925), 22 min., r. Dziga Vertov

Pád dynastie Romanovců (1927), 54 min., r. Esfir Šubová
Muž s kinoaparátem (1929), 70 min., r. Dziga Vertov
Symfonie Donbasu (1931), 65 min., r. Dziga Vertov
Berlín, symfonie velkoměsta (1927), 20 min., r. Walter Ruttmann
Děšť (1929), 11 min., r. Joris Ivens
Na slovíčko, Nice (1930), r. Jean Vigo
A movie (1958), 12 min., Bruce Conner
Začátek (1967), Artavadz Pelešjan
Vězni války (1995) Yervan Gianikian, Angela Ricci Lucchi
Dunajský exodus (1998), 60min., Peter Forgács, cyklus Soukromé Maďarsko

V. + VI.

dokument a společnost – vzájemná odpovědnost a využití

sociální dokument / Britská dokumentární škola / role zvuku a hudby v dokumentu / National Film Board of Canada / koloniální filmy / angažovaný dokument – jeho témata a žánry / Frontier Film / sociální, politická a ekologická témata

John Grierson, Alberto Cavalcanti, Basil Wright, Harry Watt, Robert Flaherty, Paul Strand, Pare Lorentz, Herz Frank, Jurij Podnieks, Alexandr Sokurov, Fernando Solanas, Santiago Álvarez, Želimir Žilnik

Rybáři (1929), 30 min., r. John Grierson
Průmyslová Británie (1932), 20 min., Robert Flaherty
Země bez chleba (1933), 30 min., r. Luis Buñuel
Borinage (1933), 34 min., r. Joris Ivens
Uhelná tvář (1936), 11 min., r. Alberto Cavalcanti
Noční pošta (1936), 25 min., r. Basil Wright a Harry Watt

Pluh, který zoral pláň (1936), 27 min., r. Pare Lorentz
Krev zvířat (1950), 21 min., Georges Franju
Vladimír a Rosa (1970), *Pravda* (1970), Jean-Luc Godard
Černý film (1971), Želimir Žilnik
79 jar (1969), 25 min., Santiago Álvarez
Solovecká moc (1988), Marina Goldovskaja

VII. + VIII.

nové technické možnosti a vztah k svědectví a pravdě

Cinéma vérité / návaznost na Vertova / pochybování o pravdivosti / National Film Board v Kanadě / natáčení s kontaktním zvukem / dokumentární film a instituce / kameru do rukou těm, o nichž film je / pořad *Candid Eye* (1958) / sociologický film v Anglii / Free Cinema / Cinema direct v Americe

Michel Brault, Pierre Perrault, Richard Leacock, Robert Drew, D. A. Pennebaker, Albert a David Mayslesovi, Frederick Wiseman, Lionel Rogosin, Jean Rouch, Chris Marker, Karel Reisz, Lindsay Anderson, Tony Richardson

Na bowery (1956), 62 min., Lionel Rogosin
Amerika očima Franouze (1958), Francois Reichenbach

Maminka to nedovolí (1955), 21 min., Karel Reisz, Tony Richardson
Každý den kromě Vánoc (1957), 40 min., Lindsay Anderson
My jsme hoši z Lambethu (1959), 49 min., Karel Reisz
Primárky (1960), 30 min., Robert Drew, Richard Leacock
Pařížský máj (1963), 165 min., Chris Marker
Ať svět kráčí dál (1964), Michel Brault, Pierre Perrault
Bojovná třída (1967), Chris Marker
Obchodní dům (1973), 118 min., Frederick Wiseman

IX. + X.

přesvědčení a přesvědčování a dokumentární film ve vztahu ke druhé světové válce

přesvědčovací strategie / dokumentární materiál v reklamách / filmy na zakázku / vizuální vynalézavost, experimentální přístup k zakázkovému filmu / propagandistický dokument, agitka / dokumentární film a druhá světová válka – jeho různé podoby a role

Herbert Kline, Alexander Hackenschmied, Miro Bernat, Bert Haanstra, Humphrey Jennings, Frank Capra, Leni Riefenstahlová

Triumf vůle (1935), 96 min., r. Leni Riefenstahlová
Olympiáda (1936), 111 min., r. Leni Riefenstahlová
Krise (1938), 67 min., r. Herbert Kline, Alexander Hackenschmied
Noční nálet (1941), 47 min. r. Harry Watt
Hoří (1941), 35 min., r. Humphrey Jennings
Boj za naši Sovětskou Ukrajinu (1943), r. Alexandr Dovženko
Zač jsme bojovali (1942-44), Frank Capra

Sklo a skláři (1957), Bert Haanstra
Píseň styrenu (1958), Alain Resnais
Sklo, sklo, sklo (1960), Miro Bernat
Kongresová knihovna (1945), 19 min., Alexander Hackenschmied

XI. + XII.

osobní a deníkový dokument, esej, dokument a fikce

intimní a nenarativní dokument: deník / spontánní film / deník s politickým obsahem / filmové básně / lyrický dokument / různé stupně narace, nenarativní dokument / režírovaná skutečnost, míra inscenace / esej a fikce: režírovaná skutečnost vs. hraný dokument / na pomezí dokumentu a fikce / docufiction a docudrama / filmový esej

Chris Marker, Jean-Luc Godard, Agnes Varda, Harun Farocki, Werner Herzog, Leslie Woodhead, Paul Greengrass, Peter Watkins, Jonas Mekas, Walerian Borowczyk, Zoltán Huszárík, Sergej Loznica, Naomi Kawase, Chantal Akerman

Diaries, Notes And Sketches. Walden (1965-69), 180 min., r. Jonas Mekas
Setkání Seiny s Paříží (1957), 32 min., Joris Ivens
Noc a mlha (1956), 30 min., r. Alain Resnais

Objetí (1992), 40 min., r. Naomi Kawase
Krajina (2003), 60 min., Sergej Loznica
Tam dole (2006), 78 min., Chantal Akerman

Farrebique (1946), 87 min., Georges Rouquier
Hra na válku (1965), 48 min., Peter Watkins
Invaze (1980), 114 min., Leslie Woodhead
Tady a jinde (1975), 53 min., Jean-Luc Godard
Jak člověk vidí (1986), 72 min., Harun Farocki
Level Five (1997), 110 min., Chris Marker
Imitace života (2003), 75 min., Mike Hoolboom